

Правилник о медицинско-техничким помагалима која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања

Правилник је објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 52/2012, 62/2012, 73/2012, 1/2013, 7/2013 112/2014 (чл. 35. није у пречишћеном тексту), 114/2014 и 18/2015.

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређују се врсте медицинско-техничких помагала (у даљем тексту: помагала), индикације за прописивање помагала која осигураним лицима обезбеђује Републички фонд за здравствено осигурање (у даљем тексту: Републички фонд) из средстава обавезног здравственог осигурања, стандарди материјала од којих се израђују помагала, рокови трајања помагала, односно набавка, одржавање и занављање помагала као и начин и поступак остваривања права осигураних лица на помагала.

Овим правилником уређују се и обрасци на основу којих осигурана лица остварују права на помагала.

II. ВРСТЕ ПОМАГАЛА

Члан 2.

Помагала утврђена овим правилником, која осигураним лицима обезбеђује Републички фонд (са или без партиципације), јесу:

1. протетичка средства (протезе);
2. ортотичка средства (ортозе);
3. посебне врсте помагала и санитарне справе;
4. очна помагала;
5. слушна помагала;
6. помагала за омогућавање гласа и говора;
7. стоматолошке надокнаде.

Под појмом помагала обухваћен је и потрошни материјал који је неопходан за коришћење појединих помагала.

Помагала из става 1. овог члана су медицинска средства у складу са законом.

Саставни део овог правилника је Листа помагала (табела 1) која садржи врсте помагала, индикације за прописивање, учеснике у поступку прописивања, рокове трајања помагала као и делове помагала са краћим роковима трајања.

Саставни део овог правилника је и Шифарник помагала (табела 2) који садржи, према врстама помагала, шифре помагала или дела помагала, делове, количине, дефинисане стандарде израде помагала, помагала која се сервисирају, делове који се мењају, односно поправљају.

III. ИНДИКАЦИЈЕ И СТАНДАРД

Члан 3.

Индикације за прописивање помагала чине: медицинска дијагноза утврђена у складу са Међународном класификацијом болести - Десета ревизија (у даљем тексту: МКБ 10), узраст или антропометријске мере (телесна тежина; телесна висина) осигураног лица; број помагала која се прописују за одређене врсте помагала; стамбено-комунални и други услови који су од значаја за коришћење и правилну примену појединих помагала (стамбени простор, струја, вода, хигијенски ниво, ниво менталне очуваности, навика пушења и сл).

Стандарде квалитета помагала чине: начин израде помагала - серијски произведена помагала, индивидуална израда помагала по мери, врсте материјала од којих се израђују помагала у целини или делови помагала; број помагала; сервисирање помагала или дела помагала у периоду од истека гарантног рока до истека рока трајања и други параметри, који гарантују функционалност помагала.

За помагала из члана 2. овог правилника Републички фонд одређује највиши износ накнаде.

IV. НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА ПОМАГАЛА

1. Прописивање помагала

Члан 4.

Осигурано лице остварује право на помагала која су утврђена Листом помагала, на основу медицинске индикације утврђене за свако поједино помагало у складу са овим правилником, и

одговарајуће медицинске документације којом се доказују те индикације.

Осигурано лице има право на помагала које прописује изабрани лекар, односно лекар одговарајуће специјалности на основу прегледа, утврђеног здравственог стања и медицинских индикација и др., у складу са одредбама овог правилника.

Када је за прописивање помагала потребно мишљење лекара одговарајуће специјалности, односно мишљење три лекара одговарајућих специјалности, такво мишљење не може бити старије од 12 месеци.

Члан 5.

Осигурано лице остварује право на помагала из члана 2. овог правилника, на основу обрасца за прописивање, одржавање и ремонт помагала - "Образац ОПП" који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део (у даљем тексту: образац ОПП).

Образац из става 1. овог члана важи 90 дана од дана издавања од стране лекара одговарајуће специјалности, односно изабраног лекара.

Изузетно од става 1. овог члана, осигурано лице остварује право на одређена помагала на основу лекарског рецепта "Образац ЛР-1" (у даљем тексту: лекарски рецепт) који је прописан правилником којим се уређује начин и поступак остваривања права из обавезног здравственог осигурања.

Образац лекарског рецепта за прописивање помагала из става 3. овог члана, важи 30 дана од дана издавања од стране изабраног лекара.

Члан 6.

За одређене врсте помагала које су прописане у Листи помагала из члана 2. став 3. овог правилника, лекарска комисија филијале Републичког фонда према седишту здравствене установе у којој осигурано лице има изабраног лекара даје оцену о оправданости прописивања помагала.

Оцена лекарске комисије из става 1. овог члана која је позитивна садржи и обавештење за осигурано лице, да се у року од 30 дана од дана преузимања помагала, поново јави лекару специјалисти који је прописао помагало ради провере функционалности испорученог помагала, у случајевима утврђеним овим правилником.

За одређене врсте помагала прописане у Листи помагала за осигурана лица код којих је здравствено стање такво да се не може очекивати било каква промена здравственог стања - трајна стања (урођени недостатак екстремитета, урођени деформитети, стање после ампутације екстремитета, квадриплегија, параплегија,

церебрална парализа и сл), помагала се први пут прописују на начин прописан овим правилником, а сваки наредни пут прописивање се врши без оцене лекарске комисије, ако је Правилником оцена лекарске комисије прописана као услов за одобравање помагала.

Право на помагало из става 1. овог члана утврђује филијала Републичког фонда која је утврдила својство осигураног лица (у даљем тексту: матична филијала) оверавањем обрасца, осим за поједина помагала за која није предвиђена овера филијале.

Ако осигурано лице има изабраног лекара ван подручја матичне филијале, лекарска комисија из става 1. овог члана, дужна је да о својој оцени одмах обавести матичну филијалу.

Право на помагало утврђено овим правилником, за које није прописан поступак давања оцене лекарске комисије о оправданости прописивања помагала у смислу става 1. овог члана, осигураном лицу утврђује матична филијала оверавањем обрасца.

Члан 7.

Осигураном лицу се, за одређене врсте помагала утврђена овим правилником, овера обрасца врши уз утврђивање обавезе враћања помагала матичној филијали.

У случају из става 1. овог члана, овера обрасца врши се уз реверс - писмену изјаву осигураног лица или лица које је донело образац на оверу, да ће помагало које по овереном обрасцу буде преузето, бити враћено матичној филијали у року од 30 дана по престанку потребе за коришћењем помагала или по истеку утврђеног рока трајања за помагало.

Изузетно од става 2. овог члана концентратор кисеоника, вентилатор за неинвазивну вентилацију и спољна портабилна инсулинска пумпа враћа се здравственој установи која је издала помагало осигураном лицу.

Ако је узрок престанка потребе за коришћењем помагала смрт осигураног лица, законски заступник или наследник осигураног лица, дужан је да врати помагало матичној филијали, осим помагала за надокнаду дела тела (протезе за горње и доње екстремитете) која се не враћају.

Помагала за која је утврђена обавеза враћања посебно су обележена у Листи помагала.

2. Рок важности обрасца за прописивање помагала

Члан 8.

Осигурано лице је дужно да у року од 90 дана од дана прописивања, испоручиоцу преда образац који за поједина помагала

утврђена овим правилником, мора бити претходно оверен у матичној филијали.

Ако осигурано лице у року из става 1. овог члана испоручиоцу не преда образац или образац не може да искористи из било ког другог разлога (губитак обрасца, неупотребљивост обрасца због оштећења или нечитљивости података и слично), обавезно је да обнови поступак прописивања помагала и Републичком фонду достави неискоришћен оверен образац, а у случају губитка обрасца писмену изјаву да образац није искористило.

V. РОК ТРАЈАЊА ПОМАГАЛА

Члан 9.

Осигураном лицу се помагало даје на коришћење према утврђеним роковима трајања, дефинисаним Листом помагала, за сваку врсту помагала.

Рокови трајања помагала утврђују се према старосној доби осигураног лица и другим критеријумима датим у Листи помагала, зависно од врсте помагала и исказују се у месецима или годинама, а код помагала која се одржавају - у најмањој дужини трајања.

Рокови трајања помагала одређени овим правилником, рачунају се од дана испоруке помагала, која по примљеном овереном обрасцу мора бити извршена у року од 15 дана.

Прописивање дела помагала који има краћи рок трајања од целог помагала врши се по скраћеном поступку.

Прописивање помагала по скраћеном поступку из става 4. овог члана, врши лекар специјалиста одговарајуће специјалности у складу са Листом помагала без мишљења лекара специјалисте, а оверу обрасца врши матична филијала без оцене лекарске комисије уз услов да је претходно извршена провера функционалности у складу са Правилником.

Изузетно од става 5. овог члана код протеза за доње екстремитете прописивање дела помагала који има краћи рок трајања од целог помагала врши се у складу са чланом 6. став 1. овог правилника.

VI. ИСПОРУКА ПОМАГАЛА

Члан 10.

Осигурано лице у складу са овим правилником остварује право на помагала, делове помагала, потрошни материјал за поједина помагала и одржавање помагала код правних и физичких лица - произвођача помагала, односно других правних и физичких лица која имају дозволу за обављање промета медицинских средстава; у

апотекама са којима Републички фонд има закључен уговор, а за стоматолошке надокнаде у здравственим установама из Плана мреже здравствених установа (у даљем тексту: испоручиоци помагала).

Испоручилац помагала одговоран је за квалитет, безбедност и ефикасност помагала.

Испоручилац помагала из става 1. овог члана потребно је да има:

- решење Агенције за привредне регистре о регистрацији испоручиоца као привредног субјекта,
- решење Министарства здравља да може да се баве производњом, односно прометом медицинских средстава и
- решење Агенције за лекове и медицинска средства за упис помагала у Регистар медицинских средстава, осим апотека и здравствених установа које делатност обављају на основу закона и имају уговор са Републичким фондом о пружању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања.

Републички фонд, за потребе обезбеђивања осигураном лицу помагала, делова помагала и потрошног материјала за поједина помагала закључује уговоре о испоруци помагала са испоручиоцима из става 1. овог члана, по ценама које не могу бити веће од цена прописаних у складу са чланом 3. став 3. овог правилника.

Уговори из става 4. овог члана закључују се по захтеву испоручиоца помагала поднетог на основу јавног позива.

Уговори из става 4. овог члана закључују се на период од три године.

Члан 10а

Помагала која осигураним лицима Републички фонд обезбеђује на основу члана 10. овог правилника, морају да буду:

- произведена, одржавана и употребљавана према прописаним условима и за намену за коју су произведена тако да не угрожавају здравље корисника помагала и других особа,
- произведена према одговарајућем квалитету у складу са прописима донетим на основу Закона о лековима и медицинским средствима,
- да имају дозволу за стављање у промет, издату од стране надлежног органа, односно агенције, у складу са законом.

Обавеза испоручиоца

Члан 11.

Испоручилац је обавезан да осигураном лицу испоручи функционално помагало израђено у свему према одговарајућем обрасцу.

Испоручилац уручује помагало осигураном лицу одмах, а најкасније у року од 15 дана од дана примљеног одговарајућег обрасца.

Члан 11а

Ако је на обрасцу ОПШ или лекарском рецепту прописана количина серијски произведеног помагала неусклађена са количином помагала у оригиналном паковању, због чега није могуће испоручити прописану количину помагала, испоручилац је обавезан испоручити најближу већу количину помагала, с обзиром на количину оригиналног паковања серијски произведеног помагала.

Члан 12.

Квалитет и функционалност испорученог помагала у складу са одговарајућим обрасцем, гарантује испоручилац, односно извођач стоматолошких надокнада (стоматолог).

Испоручилац је дужан да, уз помагало изда упутство за употребу и одржавање као и гарантни лист који садржи: гарантни рок произвођача за цело помагало и поједине делове, право на рекламацију, право и услове одржавања (сервисирање, поправка, ремонт и замена целог или дела помагала у зависности од врсте помагала), као и списак овлашћених сервиса за одржавање најмање за рок трајања помагала утврђен овим правилником.

Гарантни рок испоручиоца за помагало или део помагала не може бити краћи од гарантног рока произвођача помагала или дела помагала.

Испоручилац је дужан да о свом трошку одржава цело или део помагала до краја гарантног рока, као и да уз сваки замењен део изда гарантни лист.

Гарантни рок тече од дана испоруке помагала осигураном лицу.

Члан 13.

- брисан -

VII. ПРОВЕРА ФУНКЦИОНАЛНОСТИ ПОМАГАЛА

Члан 14.

Лекар специјалиста који је прописао помагало, за помагала за која је то предвиђено овим правилником, врши проверу функционалности помагала, у року од 30 дана од дана уручења

помагала осигураном лицу, потврђивањем да је испоручено одговарајуће помагало, и то:

- да је помагало које служи за функционалну и естетску замену изгубљених делова тела, односно за омогућавање ослонца, које спречава настанак деформитета и коригује постојећи деформитет, као и које олакшава вршење основних животних функција;

- да је испоручено помагало одговарајућег стандарда у складу са овим правилником и да је исправно;

- да је осигурано лице корисник помагала.

Проверу функционалности из става 1. овог члана врши лекар специјалиста који је помагало прописао, уз присуство осигураног лица, односно другог лица уколико је осигурано лице из здравствених разлога спречено да лично присуствује провери функционалности помагала. Проверу функционалности по правилу врши лекар специјалиста који је помагало прописао, а изузетно, у случају спречености, лекар специјалиста исте специјалности у тој здравственој установи (у даљем тексту: лекар специјалиста).

О извршеној провери из става 1. овог члана сачињава се извештај о провери функционалности на обрасцу ИПФ у складу са одредбама овог правилника.

Образац ИПФ попуњава се у три примерка од чега један примерак здравствена установа у којој је запослен лекар специјалиста који је прописао помагало, у року од три дана од дана извршене провере функционалности испорученог помагала, доставља матичној филијали осигураног лица, а два примерка се уручују осигураном лицу од чега је један примерак за испоручиоца.

Проверу функционалности стоматолошких надокнада врши доктор стоматологије (у даљем тексту: изабрани стоматолог) или лекар специјалиста који је прописао помагало, у складу са овим правилником. Податак о извршеној провери функционалности стоматолошке надокнаде уноси се у стоматолошки здравствени картон осигураног лица и о провери функционалности не сачињава се извештај из става 3. овог члана.

Члан 15.

У случају писменог приговора осигураног лица на испоручено помагало, који је поднет матичној филијали у року од 15 дана од дана потврђене функционалности, директор матичне филијале дужан је да образује комисију од три члана у саставу од једног лекара одговарајуће специјалности, испоручиоца спорног помагала и лица запосленог у матичној филијали кога овласти директор матичне филијале.

Директор матичне филијале дужан је да оснује комисију из става 1. овог члана и у случају писменог приговора осигураног лица

поднетог у року од 15 дана, на испоручено помагало за које није овим правилником прописана провера функционалности.

Комисија из ст. 1. и 2. овог члана, у присуству осигураног лица, доноси оцену о функционалности помагала, односно оцену по приговору осигураног лица.

Ако комисија из става 1. овог члана утврди недостатак у функционалности помагала, односно утврди основаност приговора, испоручилац је обавезан да отклони недостатке на терет онога ко је одговоран за настали недостатак.

VIII. ОДРЖАВАЊЕ, РЕМОНТ И ЗАНАВЉАЊЕ ПОМАГАЛА

Члан 16.

Осигурано лице има право на одржавање одређених помагала које обухвата сервисирање помагала, поправку целог или дела помагала и замену дела помагала, на терет Републичког фонда у периоду од истека гарантног рока до истека рока трајања помагала, под условом да је претходно извршена провера функционалности издатог помагала у складу са одредбама овог правилника.

Осигурано лице има право на сервисирање одређених помагала које обухвата редован годишњи сервис.

Осигурано лице има право на поправку целог или дела помагала у случају квара до кога је дошло без кривице у руковању осигураног лица.

Осигурано лице у складу са овим правилником има право на замену дела помагала који је услед употребе дотрајао.

Осигурано лице има право на ремонт одређених помагала по истеку рока трајања помагала, под условом да је претходно извршена провера функционалности издатог помагала у складу са одредбама овог правилника.

Ремонт помагала подразумева замену дела помагала у складу са Листом помагала.

Сервисирање, поправка или замена дела или целог помагала и ремонт, врше се по поступку који је прописан за остваривање права на помагало.

Одржавање, односно сервисирање помагала, поправку целог или дела помагала и замену дела помагала и ремонт, уписује сервисер у сервисну књижицу.

Сервисну књижицу из става 8. овог члана осигураном лицу издаје сервисер најкасније код првог сервисирања, што се ближе регулише уговором из члана 10. став 4. овог правилника.

У сервисну књижицу из става 8. овог члана, уписују се најмање следећи подаци:

1. назив помагала;
2. шифра помагала прописана овим правилником;
3. произвођач, односно испоручилац;
4. гарантни рок помагала;
5. датум издавања помагала осигураном лицу;
6. врста услуге у оквиру одржавања (сервисирања, поправке, замене), односно ремонта;
7. датум извршене услуге одржавања, односно ремонта;
8. потпис и печат овлашћеног сервисера.

Осигурано лице сноси трошкове поправке помагала, односно дела помагала, ако намерно или због непажње, односно неодговарајућег коришћења или нестручне употребе уништи, односно поквари помагало или део помагала.

Републички фонд уговором из члана 10. став 4. овог правилника регулише одржавање одређених помагала и ремонт помагала.

Члан 17.

По истеку рока трајања утврђеног овим правилником, за помагало за које је утврђена обавеза враћања, осигурано лице има право на издавање истоверсног помагала, ако овлашћени сервисер оцени да је раније издато помагало неупотребљиво и да се поправком не може оспособити за даљу употребу о чему издаје писану потврду.

Осигурано лице нема право на ново помагало за које је утврђена обавеза враћања када је истекао рок трајања помагала, за период за који је према мишљењу овлашћеног сервисера то помагало још увек употребљиво, одговара осигураном лицу и одговарајућег је квалитета.

Члан 18.

Под занављањем помагала у смислу овог правилника подразумева се право на замену помагала другим помагалом исте врсте пре истека рока трајања утврђеног овим правилником, које стиче осигурано лице код кога наступе такве анатомске или функционалне промене, због којих је даља употреба издатог помагала немогућа.

Процену анатомских или функционалних промена врше три лекара одговарајуће специјалности.

Оцену оправданости прописивања новог помагала врши лекарска комисија.

Члан 19.

Овера обрасца за замену и добијање другог помагала исте врсте, врши се у матичној филијали.

Осигурано лице је обавезно да матичној филијали врати помагало чија се замена врши. Враћање помагала врши се у року од 7 дана од дана испоруке новог помагала.

IX. КОРИШЋЕНА ПОМАГАЛА

Члан 20.

Осигураном лицу се издаје ново или коришћено помагало.

Осигураном лицу се издаје ново помагало, ако Републички фонд не располаже коришћеним, исправним помагалом.

Под коришћеним помагалом из става 1. овог члана, сматра се сервисирано помагало које је враћено матичној филијали у складу са овим правилником, а за које је утврђено да је исправно.

За свако помагало које је враћено матичној филијали, а није рађено по мери осигураног лица, овлашћени сервисер утврђује исправност, односно дотрајалост помагала. Утврђену исправност враћеног помагала овлашћени сервисер потврђује овером сервисне књижице, уз присуство овлашћеног радника матичне филијале задуженог за пријем враћеног помагала.

Помагало је дотрајало када вредност поправке износи више од 51% цене новог помагала исте врсте, што сервисер утврђује у извештају у присуству овлашћеног радника матичне филијале задуженог за пријем враћеног помагала.

Процену дотрајалости враћеног помагала врши сервисер на позив овлашћеног радника матичне филијале, одмах по пријему враћеног помагала, а сервисирање помагала за које је утврђено да није дотрајало, сервисер врши после доношења оцене лекарске комисије о оправданости прописивања помагала, на позив матичне филијале. Од момента враћања помагала до издавања осигураном лицу сервисираним коришћеног помагала, осим у периоду сервисирања, враћено помагало се налази у просторијама матичне филијале, осим концентратора кисеоника, вентилатора за неинвазивну вентилацију и спољне портабилне инсулинске пумпе који се налази у здравственој установи.

Процена дотрајалости и сервисирање враћеног помагала уређује се уговором са испоручиоцем из члана 10. став 4. овог правилника.

Подаци о сервисирању коришћеног помагала које није дотрајало, уписују се у сервисну књижицу из члана 16. став 8. овог правилника.

Коришћено помагало за које је утврђено да је исправно, осигураном лицу издаје матична филијала, осим концентратора кисеоника, вентилатора за неинвазивну вентилацију и спољне портабилне инсулинске пумпе који издаје здравствена установа, при чему у гарантни лист уписује датум испоруке.

Код коришћених помагала, гарантни рок утврђује испоручилац и тај рок износи најмање половину гарантног рока за нова помагала.

Рок трајања коришћеног помагала је половина рока трајања истоврсног новог помагала утврђеног овим правилником.

Члан 21.

Матична филијала одређује лице за пријем враћених помагала, обезбеђује простор за пријем враћених помагала и позива овлашћеног сервисера ради утврђивања исправности, односно дотрајалости враћеног помагала.

О враћеним помагалима, утврђеној исправности, односно дотрајалости помагала, матична филијала води посебну евиденцију.

Директор матичне филијале, за помагало за које је утврђено да је дотрајало у смислу члана 20. став 5. овог правилника, доноси одлуку да се такво помагало уступи без накнаде здравственој установи или установи социјалне заштите са којом Републички фонд има закључен уговор, или рециклира. За рециклирање Републички фонд закључује уговор са овлашћеним субјектима за рециклирање.

За помагала која су враћена, а рађена су по мери осигураног лица, не утврђује се дотрајалост, већ се рециклирају.

X. ПАРТИЦИПАЦИЈА ЗА ИЗДАТА ПОМАГАЛА

Члан 22.

Осигурано лице плаћа партиципацију за издато помагало у складу са правилником којим се уређује садржај и обим права на здравствену заштиту из обавезног здравственог осигурања и партиципација, осим за издато коришћено помагало.

XI. ПОМАГАЛА УТВРЂЕНА ОВИМ ПРАВИЛНИКОМ КОЈА ОСИГУРАНИМ ЛИЦИМА ОБЕЗБЕЂУЈЕ РЕПУБЛИЧКИ ФОНД

1. Протетичка средства (протезе)

1.1. Протезе за горње и доње екстремитете

Члан 23.

Осигурано лице коме недостаје део или цела рука или нога, има право на протезу (леву или десну) за недостајући екстремитет (горњи или доњи), односно његов део.

Осигурано лице има право на поправку и ремонт протезе и замену делова протезе, под условима утврђеним овим правилником.

Члан 24.

Протезе за горње екстремитете јесу:

1. естетска протеза шаке;
2. подлакатна (трансрадијална) естетска протеза;
3. подлакатне (трансрадијалне) механичке протезе са уграђеном шаком;
4. надлакатна (трансхумерална) естетска протеза;
5. надлакатне (трансхумералне) механичке протезе;
6. естетска протеза после дезартикулације рамена.

Члан 25.

Протезе за доње екстремитете јесу:

1. протеза за стопало;
2. потколоне (транстибијалне) протезе;
3. протеза после дезартикулације колена;
4. натколоне (трансфеморална) протеза;
5. протеза после дезартикулације кука.

Члан 26.

Мере за израду прве протезе осигураном лицу узима протетичар - ортотичар најраније 5 до 8 недеља по стабилизацији мера обима ампутационог патрљка у току амбулантне или болничке рехабилитације..

При изради прве протезе за доње екстремитете, осигураном лицу се ставља привремено лежиште са дефинитивним скелетом.

Осигураном лицу се, по структурној стабилизацији обима мера патрљка, а најраније по истеку шест месеци, израђује трајно лежиште протезе на скелету из става 2. овог члана.

Члан 27.

Осигурано лице има право на замену лежишта протезе због насталих анатомских промена на патрљку, ако се постојеће лежиште не може оспособити за употребу додатном корекцијом лежишта или ношењем већег броја навлака.

Члан 28.

Рок трајања привременог лежишта протезе је од шест до 12 месеци, а трајног лежишта најмање од 12 до 18 месеци.

Члан 29.

Делови протезе израђују се зависно од врсте протезе од различитих материјала у складу са Шифарником помагала.

1.2. Спољна протеза за дојку

Члан 30.

Осигурано лице женског пола коме је извршена потпуна ампутација дојке има право на спољну протезу за дојку и грудњак за спољну протезу за дојку.

1.3. Епитезе (естетске протезе)

Члан 31.

- брисан -

2. Ортогичка средства (ортозе)

2.1. Ортозе за екстремитете и кичму

Члан 32.

Осигураном лицу обезбеђују се ортозе ради спречавања или корекције деформација, контроле покрета и постизања стабилизације или растеређивања горњих и доњих екстремитета и кичме.

Осигурано лице има право на поправку и замену делова ортоза, под условима прописаним овим правилником.

Члан 33.

Ортозе за екстремитете и кичму јесу:

1. ортозе за горње екстремитете;
2. ортозе за доње екстремитете;
3. ортозе за кичму - спиналне ортозе.

Члан 34.

Уз поједине ортозе за доње екстремитете, осигурано лице има право на ортопедску ципелу на којој се налази прикључак са одговарајућом врстом скочног зглоба, са или без ограничења, уз коју добија и ципелу за здраву ногу израђену по мери.

2.2. Ортозе за лечење ишчашених кукова

Члан 35.

Осигурано лице до навршених седам година живота има право на ортозу (апарат) за лечење ишчашених кукова по Павлику и Атланта апарат.

3. Посебне врсте помагала и санитарне справе

3.1. Ортопедске ципеле са улошцима

Члан 36.

Право на ортопедске ципеле са улошцима има осигурано лице које може да се креће, али због болести или деформитета стопала, у случају болести или стања утврђених из Листе помагала, и према медицинским индикацијама из Листе помагала. за кретање не може да користи конфекцијску обућу.

Осигурано лице има право на индивидуално израђену ортопедску ципелу по мери или гипсаном отиску.

Осигурано лице уз ортопедску ципелу има право и на ципелу за здраву ногу.

Члан 37.

Посебни додаци и умети који се уграђују у ортопедску ципелу из члана 36. овог правилника, чине њен саставни део.

Члан 38.

Ортопедска ципела се израђује од коже или скаја, прилагођена је врсти деформитета, облику стопала када је оптерећено и скраћењу доњег екстремитета које се надокнађује.

Улошци за ортопедске ципеле израђују се од коже, осим у случају ангиопатије када се израђују од силикона.

Осигураном лицу које има право на протезу, односно ортозу за доње екстремитете одобравају се ортопедске ципеле као саставни део помагала.

3.2. Инвалидска колица

Члан 39.

Осигурано лице старије од три године живота које не може да хода због оштећења локомоторног система, има право на инвалидска колица (са или без додатака).

Члан 40.

Инвалидска колица јесу:

1. инвалидска колица на ручни погон;

2. дечија инвалидска колица;
3. електромоторна инвалидска колица.

Врсте инвалидских колица прописују се зависно од степена онеспособљености и функционалног статуса осигураног лица (антропометријске мере, врста и тежина оштећења).

Осигурано лице има право на одржавање и ремонт инвалидских колица под условима прописаним овим правилником.

Сервисирање се врши једном годишње, а први пут обавезно у гарантном року.

Члан 41.

Осигурано лице има право само на једна инвалидска колица. Осигурано лице, уз инвалидска колица има право на текстилни јастук за седиште.

Осигурано лице са параплегијом, тетраплегијом, церебралном парализом односно тешким обликом мишићне дистрофије има право на антидекубитус јастук за инвалидска колица (пнеуматски).

Члан 42.

Осигурано лице које већи део времена проводи у кревету због здравственог стања, има право на тоалетна колица, без обзира да ли има право на инвалидска колица.

3.3.1. Помоћна помагала за олакшавање кретања

Члан 43.

Осигурано лице са оштећењем локомоторног система има право на помоћна помагала за олакшавање кретања.

Члан 44.

Помоћна помагала за олакшавање кретања јесу:

1. дрвене подпазушне штаке на подешавање (једна или пар);
2. метални штап за ходање, са три или четири тачке ослонца;
3. метални ортопедски штап са кривином;
4. металне подлакатне штаке.

Члан 45.

Изузетно од члана 41. овог правилника, осигурано лице које због оштећења локомоторног система и придружених обољења не може да се креће уз помоћ штапа или штака, има право на одговарајући сталак за ходање (ходалицу).

Члан 46.

Слепо осигурано лице које је делимично парализовано има право на метални ортопедски штап са кривином.

3.3.2. Остала помоћна помагала

Члан 47.

Остала помоћна помагала јесу:

1. болнички кревет са трапезом;
2. собна дизалица;
3. антидекубитус душек;
4. појасеви.

3.4. Санитарне справе

Члан 48.

Санитарне справе јесу:

1. ендотрахеалне каниле;
2. електрични инхалатор са маском;
3. концентратор кисеоника;
4. Вентилатор за неинвазивну вентилацију.
5. диск подлоге за стоме и кесе уз диск подлоге;
6. урин катетери и уринарни кондом;
7. пелене;
8. помагала за лечење и контролу шећерне болести;
9. спољна инсулинска портабилна пумпа;
10. силиконски упијајући фластер.

Члан 49.

Концентратор кисеоника и вентилатор за неинвазивну вентилацију, према овереном обрасцу, испоручилац доставља здравственој установи у којој је помагало прописано.

Концентратор кисеоника и вентилатор за неинвазивну вентилацију се осигураном лицу издаје у здравственој установи из става 1. овог члана, која одређује лекаре специјалисте да врше контролу правилног коришћења издатог помагала.

Здравствена установа из става 1. овог члана води посебну евиденцију о издатим концентраторима кисеоника и вентилатор за неинвазивну вентилацију.

У Републичком фонду образује се централни регистар издатих концентратора кисеоника и вентилатор за неинвазивну вентилацију на основу података здравствене установе из става 3. овог члана.

Члан 50.

Осигурано лице које има изведену привремену или сталну илеостому или колостому, односно изведену или уростому, после тешких операција гастроинтестиналног и урогениталног система има право, по свакој изведеној стоми, на одговарајуће диск подлоге за стому и кесе уз диск подлогу.

Осигурано лице има право и на материјал за негу, односно одржавање стоме, у случају иритације коже око стоме, односно постојања ожилјака који онемогућавају несметану апликацију диск подлоге.

Члан 51.

Осигурано лице са изведеном привременом или сталном стомом код кога постоји јако ослабљена мускулатура трбушног зида, има право и на трбушни еластични појас са отвором за стому.

Члан 51а

Осигурано лице код кога је немогуће пражњење бешике путем контролисане (вољне) дренаже, има право на стални "Foli urin kateter" (са урин кесама са испустом) или уринарни кондом (са урин кесама са испустом).

Изузетно од става 1. овог члана, осигурано лице са неурогеном ретенцијом или са ортотопичном бешиком код кога је немогућа контрола пражњења бешике, а обучено је за самокатетеризацију, има право на PVC урин катетер за једнократну употребу, осим у случају појаве уринарне инфекције, када има право на лумбрификовани урин катетер за једнократну употребу.

Осигурано лице има право само на једну врсту катетера из овог члана.

Члан 52.

Осигурано лице старије од три године живота код кога постоји трајно невољно пражњење црева и/или бешике, односно трајно невољно пражњење црева и бешике, уместо помагала из члана 51а овог правилника, има право на пелене и улошке за инконтиненцију.

Помагало из става 1. овог члана, на предлог лекара специјалисте - неуролога и уролога, односно неуролога, уролога и физијатра, прописује изабрани лекар на обрасцу лекарског рецепта.

Осигурано лице има право на количину пелена и у роковима утврђеним Листом помагала.

Право на улошке за инконтиненцију у складу са индикацијама из Листе помагала има осигурано лице старије од седам година живота.

Уколико се улошци за инконтиненцију користе у комбинацији са пеленама, укупна одобрена количина оба помагала не може бити већа од количине прописане за пелене.

Помагала из става 4. овог члана, на предлог лекара из става 2. овог члана, прописује изабрани лекар, а оцену оправданости прописивања помагала даје лекарска комисија.

Члан 52а

Осигурано лице оболело од шећерне болести (D. Mellitus), које се лечи инсулином у облику бочица, зависно од броја дневних доза према количинама утврђеним на месечном нивоу, има право на комплет пластичних шприцева и игала за инсулин..

Осигурано лице оболело од шећерне болести (D. Mellitus), које се лечи инсулином прописаним у облику карпула, има право на пен шприц.

Осигурано лице оболело од шећерне болести (D. Mellitus) узраста до 26 година живота и трудница (без обзира на године живота), који користе инсулин прописан у облику карпула за пен шприц или карпула са дозером, имају право на одређени број одговарајућих игала за пен шприц, према броју прописаних дневних доза. Осигурана лица на интензивираој терапији (4 или више дневних доза) која користе инсулин прописан у облику карпула за пен шприц или карпула са дозером, имају право на одговарајуће игле за пен шприц у количини од 30 комада месечно. Остала осигурана лица која користе инсулин прописан у облику карпула за пен шприц или карпула са дозером са Листе лекова који се прописују и издају на терет средстава обавезног здравственог осигурања, имају право на одговарајуће игле за пен шприц у количини 30 комада месечно, независно од броја прописаних дневних доза инсулина.

Осигурано лице узраста до 26 година живота оболело од D. Mellitus на интензивираој конвенционалној инсулинској терапији (више од две дневне дозе), са нестабилном инсулин зависном шећерном болешћу, има право на урин тест траке за окуларно читавање шећера и ацетона у урину, уколико је оспособљено за спровођење самоконтроле и лечења шећерне болести.

Осигурано лице оболело од шећерне болести (D. Mellitus) које се лечи инсулином или инсулинском пумпом, узраста до 26 година живота и трудница (без обзира на године живота) и независно од броја дневних доза, као и осигурано лице старије од 26 година живота које је на интензивираој конвенционалној терапији (четири и више доза инсулина дневно) или терапији инсулинском пумпом, има право на апарат за самоконтролу шећера у крви.

Осигурано лице из става 5. овог члана које поседује апарат за самоконтролу шећера у крви има право на одређени број

одговарајућих тест трака за одобрен апарат (са или без ланцета). Осигурано лице које има право на одговарајући број ланцета а поседује аутоматску ланцету (ланцетар), уместо ланцета има право на одређени број уметака за аутоматску ланцету (ланцетар).

Члан 53.

Спољну инсулинску портабилну пумпу прописује лекар специјалиста интерне медицине - ендокринолог, односно специјалиста педијатрије - ендокринолог или лекар субспецијалиста ендокринологије здравствене установе терцијарног нивоа.

Лекарска комисија доноси оцену о оправданости прописивања спољне инсулинске портабилне пумпе на основу претходног мишљења стручне комисије за употребу и безбедну примену овог вида инсулинске терапије (у даљем тексту: стручна комисија).

Стручну комисију из става 2. овог члана чине лекари специјалисти интерне медицине - ендокринологи. Директор Републичког фонда решењем утврђује број чланова стручне комисије, именује их и разрешава.

Лекар специјалиста интерне медицине - ендокринолог, односно специјалиста педијатрије - ендокринолог здравствене установе терцијарног нивоа који је прописао спољну инсулинску портабилну пумпу осигураном лицу, не може да буде члан стручне комисија из става 2. овог члана која даје претходно мишљење за исто осигурано лице.

Стручна комисија дужна је да мишљење сачини у писаном облику и да га образложи.

Седиште стручне комисије је у Републичком фонду за здравствено осигурање.

Члан 54.

Спољну инсулинску портабилну пумпу, према овереном обрасцу, испоручилац доставља здравственој установи терцијарног нивоа у којој је помагало прописано.

Здравствена установа из става 1. овог члана, одређује лекаре специјалисте да врше обуку и контролу правилног коришћења спољне портабилне инсулинске пумпе.

Здравствена установа из става 1. овог члана води посебну евиденцију о издатим спољним инсулинским портабилним пумпама.

У Републичком фонду образује се централни регистар издатих спољних инсулинским портабилних пумпи на основу података здравствене установе из става 3. овог члана.

Члан 54а

Силиконски упијајући фластер и игле осигураном лицу оболелом од урођене булозне епидермолизе прописује избрани лекар на лекарском рецепту према количинама утврђеним на месечном нивоу, за период од три месеца.

4. Очна помагала

Члан 55.

Очна помагала јесу:

1. наочаре (рам и стакла за корекцију);
2. телескопске наочаре (наочаре са специјалним системом сочива);
3. лупа (стакло за повећање);
4. контактна сочива;
5. очне протезе;
6. тифлотехничка помагала и то:
  - Брајева писаћа машина;
  - репродуктор;
  - Брајев сат за слепе (ручни или цепни);
  - наочари са тамним стаклима;
  - бели штап за слепе;
  - ултразвучни штап за слепе;
  - говорни софтвер за српски језик.

Члан 56.

Нова минерална или пластична стакла у диоптријама, одобравају се осигураном лицу, пре истека одређеног рока трајања, ако се разлика, у сферној или у цилиндричној корекцији, измени за 1,0 Д.

Члан 57.

Осигурано лице има право на терапеутска контактна сочива.

Осигурано лице до 16 година живота има право на мека контактна сочива.

Осигурано лице старије од 3 године живота има право на гаспермеабилна контактна сочива, уколико није остварило право на мека контактна сочива.

Осигурано лице старије од 16 година живота има право на тврда контактна сочива, уколико није остварило право на гаспермеабилна контактна сочива.

Члан 58.

Осигурано лице старије од 18 година живота има право на сервисирање очне протезе - полирањем, једном годишње.

5. Слушна помагала

Члан 59.

Осигурано лице које има обострани трајни губитак слуха преко 40 децибела (у даљем тексту: ДБ), односно 65 ДБ у најмање две испитиване фреквенције говорног подручја (1000 - 4000 херца (у даљем тексту: Хз), има право на одговарајући слушни апарат (амплификатор), ако се њиме постиже задовољавајући ниво говорне комуникације и слушне рехабилитације.

Члан 60.

Осигурано лице има право на слушни апарат одговарајућих електроакустичних својстава, према врсти и степену оштећења слуха, које својим мишљењем утврди лекар специјалиста ОРЛ - субспецијалиста аудиолог или лекар специјалиста ОРЛ одговарајуће здравствене установе, на основу извршених вокалних и тоналних аудиолошких испитивања.

Код заушног слушног апарата (иза уха) - базни дигитални за лица старија од 18 година живота (са најмање два канала независног појачања) у року од најмање 15 дана врше се три тестирања са усклађивањем апарата и то коришћењем одговарајућег типа слушног апарата која се обављају код изабраног добављача од стране осигураног лица.

Осигурано лице узраста до 18 година живота са обостраним трајним губитком слуха, који је на једном уху већи од 40 ДБ, који обухвата најмање две испитиване фреквенције говорног подручја од 1000-4000 Hz, има право на два слушна апарата ако се на тај начин омогућава успешна рехабилитација слуха и развој говора.

Члан 61.

Пре доношења оцене о оправданости прописивања слушног апарата, Републички фонд, односно лекарска комисија може да захтева стручно мишљење о оправданости прописивања слушног апарата од комисије за вокално и тонално аудиолошко испитивање (у даљем тексту: комисија).

Захтев из става 1. овог члана подноси се на "Обрасцу ЗМ" који је прописан уз овај правилник и чини његов саставни део.

Комисију из става 1. овог члана чине три члана од којих су најмање два члана лекари специјалисти ОРЛ одговарајуће здравствене установе. Директор Републичког фонда решењем именује и разрешава чланове комисије.

Лекар специјалиста ОРЛ који је дао мишљење за прописивање слушног апарата, односно који је прописао слушни апарат

осигураном лицу не може да буде члан комисије која даје стручно мишљење за исто осигурано лице.

Комисија је дужна да своје писано, образложено стручно мишљење одмах достави Републичком фонду, односно лекарској комисији која је захтевала стручно мишљење.

Директор Републичког фонда решењем из става 3. овог члана, на предлог директора филијале утврђује место заседања, време рада и број седница комисије у филијали у којој је образована.

Члан 62.

Осигурано лице код кога анатомски услови онемогућавају коришћење стандардног уметка за ушни канал, за оштећење слуха преко 70 ДБ, има право на израду индивидуалног уметка за ушни канал - индивидуалне оливе.

Члан 63.

Осигурано лице са уграђеним кохлеарним имплантом, након шест недеља од извршене операције, а по истеку две недеље од укључења заушног процесора, има право на специјалне батерије за заушни процесор.

Члан 63а

Осигурано лице са уграђеним кохлеарним имплантом има право на замену заушног процесора.

Замену заушног процесора прописује лекар специјалиста ОРЛ здравствене установе секундарног или терцијарног нивоа здравствене заштите.

Лекарска комисија доноси оцену о оправданости прописивања заушног процесора на основу мишљења стручне комисије за кохлеарне импланте.

Стручну комисију из става 3. овог члана чине лекари специјалисти који се баве оториноларингологијом. Директор Републичког фонда решењем утврђује број чланова стручне комисије, именује их и разрешава.

Лекар специјалиста који је прописао замену заушног процесора осигураном лицу, не може да буде члан стручне комисије из става 3. овог члана.

Стручна комисија дужна је да мишљење сачини у писаном облику и да га образложи.

6. Помагала за омогућавање гласа и говора

Члан 64.

Осигурано лице код кога постоји трајни губитак способности гласа и моћи говора због ларингектомије, под условом да учењем езофагеалног говора не постоји могућност да се оспособи за споразумевање и да је тестирањем утврђено да се коришћењем апарата за омогућавање говора - електроларингса, може оспособити за споразумевање са околином, има право на апарат - електроларингс са две батерије и пуњачем за батерије.

7. Стоматолошке надокнаде

Члан 65.

Стоматолошке надокнаде су:

1. мобилне (покретне) зубне надокнаде за лица старија од 65 година живота;
2. покретни ортодонтски апарати за осигурана лица до 18 година живота;
3. надокнаде код урођених или стечених анормалија орофацијалног система.

Члан 66.

По истеку рокова трајања прописаних овим правилником, осигурано лице има право на нову стоматолошку надокнаду, само у случају да је лекар стоматолог са одговарајућом специјализацијом утврдио да је дотадашња стоматолошка надокнада постала неупотребљива.

Гарантни рок за стоматолошке надокнаде износи половину утврђеног рока трајања. Терет гаранције квалитета материјала и израде стоматолошке надокнаде у гарантном року, сноси здравствена установа која је израдила стоматолошку надокнаду.

У периоду од истека гарантног рока за израду до истека рока трајања стоматолошке надокнаде, трошкове поправке (лепљења и репаратуре) сноси Републички фонд.

Члан 67.

Стандардни материјал за израду стоматолошких надокнада је акрилат, осим за одређене врсте надокнада код урођених или стечених анормалија орофацијалног система, где се уместо акрилата користи силикон.

XII. ОБРАСЦИ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ПОМАГАЛА

Члан 68.

Обрасци за остваривање права на помагала су:

1. Образац за прописивање, одржавање и ремонт помагала – „Образац ОПП“;
2. Лекарски рецепт - "Образац ЛР-1";
3. Образац реверса;
4. Оцена првостепене лекарске комисије - Обрасци ОЛК-СП 1 и ОЛК-СП 2;
5. Оцена другостепене лекарске комисије - Обрасци ОЛК-СП 3 и ОЛК-СП 4;
6. Извештај о провери функционалности помагала - Образац ИПФ;
7. Захтев за стручно мишљење о оправданости прописивања слушног апарата - Образац ЗМ.

Члан 69.

Образац за прописивање, одржавање и ремонт помагала – „Образац ОПП“ из члана 68. тачка 1. овог правилника је лист формата А4 (димензија 210 mm X 297 mm) са серијским бројем и посебном заштитом плаве боје, штампан црном бојом на хартији беле боје.

Образац из става 1. овог члана садржи, на полеђини, оверу матичне филијале, која се попуњава за помагала за која је Листом помагала прописана овера матичне филијале.

Списак помагала по шифрама и називима утврђеним према Листи помагала и Шифарнику помагала, која се прописују на обрасцу из става 1. овог члана, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 70.

На лекарском рецепту из члана 68. тачка 2. овог правилника, изабрани лекар прописује осигураном лицу одређена помагала у складу са Листом помагала која се издају у апотеци.

Помагала која изабрани лекар прописује на лекарском рецепту утврђена су на месечном нивоу а издају се у количини одређеној у Листи помагала.

Списак помагала по шифрама и називима утврђеним према Листи помагала и Шифарнику помагала, која се прописују на лекарском рецепту из става 1. овог члана, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Члан 71.

Образац реверса, прописан овим правилником, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Реверс се попуњава у три примерка када је помагало ново. Један примерак обрасца реверса задржава матична филијала при овери обрасца за прописивање помагала, а два примерка обрасца реверса враћају се осигураном лицу, које их предаје испоручиоцу помагала. Испоручилац помагала оба примерка обрасца реверса оверава, један примерак обрасца реверса враћа осигураном лицу, а други примерак обрасца реверса доставља филијали уз рачун за испоручено помагало. За коришћено помагало реверс се попуњава у два примерка и то један за осигурано лице, а други остаје филијали.

Образац из става 1. овог члана је лист формата А4 (димензије 210 x 297 mm) са серијским бројем и посебном заштитом зелене боје, штампан црном бојом на хартији беле боје.

Члан 72.

За помагала за која је Листом помагала прописана оцена лекарске комисије, првостепена лекарска комисија на обрасцима оцене првостепене лекарске комисије ОЛК-СП1 и ОЛК-СП2 (у даљем тексту: ОЛК-СП1 и ОЛК-СП2) даје оцену о оправданости прописивања помагала, оцену о оправданости сервисирања помагала, оцену о поправци дела помагала и замени дела помагала.

На обрасцима оцене другостепене лекарске комисије ОЛК-СП3 и ОЛК-СП4 (у даљем тексту: ОЛК-СП3 и ОЛК-СП4), даје се оцена другостепене лекарске комисије у поступку остваривања права на помагала по приговору осигураног лица.

Обрасци ОЛК-СП1 до ОЛК-СП4 одштампани су уз овај правилник и чине његов саставни део.

Обрасци из ст. 1. и 2. овог члана попуњавају се и штампају преузимањем електронским путем из Матичне евиденције о остваривању права осигураних лица (МЕОП-а), коју води Републички фонд.

Члан 73.

Образац Извештаја о провери функционалности помагала - ИПФ из члана 68. тачка 6. овог правилника је лист формата А4 (димензија 210mm x 297mm) штампан црном бојом на хартији беле боје.

Члан 73а

Захтев за стручно мишљење о оправданости прописивања слушног апарата – „Образац ЗМ“ из члана 68. тачка 7. овог правилника попуњава се и штампа преузимањем електронским путем из Матичне евиденције о остваривању права осигураних лица (МЕОП-а), коју води Републички фонд.

Члан 74.

Обрасце из чл. 69, 70. и 71. штампа понуђач кога изабере и овласти Републички фонд, у складу са прописима којима се уређује област јавних набавки.

Члан 74а

Републички фонд организује и спроводи контролу извршења закључених уговора са испоручиоцем помагала.

XIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 75.

Осигурана лица која су на дан почетка примене овог правилника започела поступак остваривања права на помагало по Правилнику о медицинско-техничким помагалима која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања („Службени гласник РС“, бр. 22/08 - пречишћен текст, 42/08, 106/08, 110/08 - исправка, 115/08, 120/08 - исправка, 17/10, 22/10 и 80/10), окончаће поступак остваривања права на помагало по одредбама тог правилника, осим ако су одредбе овог правилника повољније за осигурано лице.

Члан 75а

Осигурано лице Републичког фонда које је и корисник борачко-инвалидске заштите, остварује право на помагала из средстава обавезног здравственог осигурања у складу са овим правилником, под условом да право на одређено помагало није остварило по прописима о борачко-инвалидској заштити.

Члан 76.

Изузетно од члана 13. овог правилника, матична филијала, приликом издавања коришћеног помагала осигураном лицу, лепи маркицу на помагало ако помагало није имало маркицу због примене раније важећег правилника по коме таква обавеза није била прописана.

Члан 77.

Даном почетка примене овог правилника престаје да важи Правилник о медицинско-техничким помагалима која се обезбеђују из средстава обавезног здравственог осигурања („Службени гласник РС“, бр. 22/08 - пречишћен текст, 42/08, 106/08, 110/08 - исправка, 115/08, 120/08 - исправка, 17/10, 22/10 и 80/10).

Члан 78.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењиваће се од 1. јуна 2012. године.